

اسلام و حمایت از تولیدات کشاورزی و صنعتی

تولید و بهره‌برداری از منابع طبیعی و ذخایر زیرزمینی و امکانات صنعتی جهان همگی سهاموردی است که عموم مکتبهای اقتصادی اعم از سرمایه‌داری و کمونیستی و مکتب اقتصادی معتدل اسلام اتفاق رأی دارند و کوچکترین اختلاف نظری در ارزش و اهمیت اصل تولید و تنصیر ندارند همگی در چارچوب مقررات ویژه مکتب خود در فراهم ساختن و بهره‌برداری از عوامل سازنده تولید، کوشش و فعالیت دارند. تنها تفاوتی که میان این مکتبهای مختلف وجود دارد در بیمودن راههای تولید و در میسب بدست آوردن ثروت و نحوه انتخاب روش‌های تولید می‌باشد که بصورت اجمال اشاره می‌گردد:

مکتبهای سرمایه‌داری و کمونیزم

سیستم سرمایه‌داری اراد در تولید و افزایش ثروت و در راه نامی امکانات مالی و

راهی اجتماع خود را آندسته از روشهای تولیدی که ماسیستم اقتصاد آزاد او ممانعت ندارد سودجویی و بهره‌وری مینماید، و مکتب اقتصادی کمونیزم مسئله تولید را بیش از حد واقعی و مهم شمرده و در باره تأثیر آن در مظاهر مختلف زندگی رها دهری و مبالغه کرده است تا آنکه آنرا اساس تطورات اجتماعی و دیگر گویا مکتب مادی و معنوی مانند (اخلاق - قانون - حکومت) دانسته است. در امر تولید خود را مایه هیچ نوع ماضع و مزاحم بوجه نمی‌بیند بلکه به نظر او هدف و وسیله را میاب و مشروع میسازد هر چند که وسیله غیر مشروع و نامشروع باشد.

مکتب اقتصادی اسلام

اسلام در تولید و افزایش سرمایه و ثروت، بگروش معتدل و متوسطی دارد و نظریات

سازنده است. درباره مسائل اقتصادی بسیار وسیع و گسترده است.

اسلام عرابر تولید، آن دسته از روشها و وسیله‌ها را که بانظریات عدالت‌خواهی و انسانی او موافقت ندارد طرد می‌کند و در مقابل اعمالتهای اقتصادی و کار و کوشش برای بدست آوردن مال را بیک اصل مطوع و مستدرده می‌شمارد و در راه تنصیر و بهره‌گیری از امکانات طبیعی و زیرزمینی براه استفاده از عوامل مثبت و سازنده توصیه‌ها و دستورهای دارد و علاوه بر مال را ممانعت‌های اجتماعی میداند.

نگهداری اصالت اسلامی

اسلام در مورد حفظ‌کنان اجتماعی و برای تضمین حیاسی و الهی، و در راه نگهداری سادت و امانت بیرون خود، مرفوع سازماندهیهای اقتصادی و اجتماعی، به مسلمانان دستور تحبیر نیروی نوری و سرورند میدهد که اطلاق بیهوشی و غفلت را شامل کلمه نیروها اعم از معنسی و فلهی، اقتصادی، اجتماعی می‌گردد و تأسیس و هرایی و شکوه بر تال بدخواهان سفکند و بر هر که و حبیاد امت اسلامی نفوق و سرتری بخشد و کلیه امکانات علمی و اقتصادی... دیگران را

نحت الشعاع خود قرار دهد اینگونه نفوق و برتری که محدود یک عصر و یک زمان نیست با لطمع مسلمون بیشترتهای علمی، وضعی و دیگر برتریهای اقتصادی و اجتماعی نیز خواهد بود چون آرمان الهی اسلام محدود یک عصر و یک زمان و مخصوص یک نسل و یک دوره نبوده و نیست^۱

و این برتری حوی اسلامی بدان معنی نیست که اسلام آرمانهای اسلامی را باور و صلاح پیش برد بلکه مادامی که دشمن محبر و مسلح است و با نیروی خود آرمانهای شیطانی را بروج سنگند اسلام دستور میدهد در راه حفظ صلح و بسط آرمانهای الهی با شرایط ویژه و مخصوص از امکانات دفاعی بکبه‌اری و استفاده گردد.

بنا بر طبیعی و روش است که وجود این قبیل بیشترت و ترقی و نفوق جز در برتو علم و دانش وسیع و تکنولوژی بیشترت و آگاهی و آشنایی با فنون تولید و تکثیر و اطلاع از راهها و اسرار جهان هستی، و گذرودن عقده‌های سقنه موجودات و کشف معطاهای پیچیده علوم طبیعی مسر و امکان پذیر خواهد بود و نیست.

تولیدات کشاورزی

بهره‌برداری از نیروهای طبیعی و ذخایر زمینی و منابع و امکانات معنسی و زیرزمینی

۱- تریکی از آیات در مورد دفاع از حوزه اسلام چنین می‌خوانیم: هر آنچه توانستید نیرو و قدرت و انسان سته برای جنگ آماده سازید که وسیله آن رحمت و هراس در دل دشمن خدا و دشمنان خود بسازید... (انفال/ ۶)

یکی از دستوره‌های اکتد اسلام است :

رسول اکرم (ص) میفرماید :

اگر ساعت انقراض عالم و یوم ریختن منظومه شمسی برسد یکی از شما سیال درختی در دست دارد چنانکه بخدر کاشتن آن فرصت است آنرا بکارید - فکر انقراض عالم شمارا از این عمل باز ندارد . ۲

صدقه واحسان

رسول اکرم (ص) میفرمود شما کسی که درختی عرس یا زراعتی سبز نماید مردم و پرندگان و چرندگان از آن بخورند اجر صدقه را دارد ۳

نغزین

علی (ع) میفرمود : کسی که آب و خاک یعنی نیروی طبیعی در اختیار دارد و نیروی انسانی خود را برای بهره برداری بکار نمی بندد و با فقرو گدائی میگرداند نغزین و لعنت بر او باد ۴

نگاهی به احادیث اسلامی

تولید و تکثیر امکانات زندگی و رفاهی در منطق اخبار و احادیث به عنوان صدقه و احسان تصور آورده شده است . تعبیری گه بهترین و رسانترین عنوانها را در قاموس اخبار و احادیث دارد با وجود آنکه هدف تولیدکننده در مرحله نخست سود شخصی و مصلحت‌اندیشانه می‌جود بوده است .

بنا بر بزرگواری اسلام میفرماید هر مسلمانی که نعم گندی را در دل زمین بگذارد یا نخل خرمائی را بنشانند که در اثر جوی و کوشش و رسیدگی او به ثمر رسد و مردم از آن بهره برداری کنند در مقابل این عمل ، خداوند مال ثواب صدقه و انعام در راه خدا را به چشم نوازی عطا می‌کند ۵

و در حدیث دیگر فرمودند : " هر کس در دلهای زمین جستجو و کاوش نماید "

سربار جامعه

کار و فعالیت باعث اعتماد و تقویت عمل می‌گردد

۱- ان فانی الشاعره و عی مد احدثکم القسبۃ فان استطاع ان لا یقوم الشاکه حنی یغرسها فلیغرسها (مستدرک ج ۲ ص ۱۰۵)
۲- ما من مسلم یغرس عرسا او یزرع زرعاً فساکن منه انسان او طیر او سبیه الا کانت له به صدقه (وسائل الشیعه)
۳- من وعد ماء او شراً ثم انکره فاعتقه الله (بحار الانوار ج ۲۳ ص ۱۹ - هر سه روایت از جلد اول کودک نسعی ص ۴۶ نقل شده است)
۴- وسائل الشیعه باب تجارت اقتصادنا ص ۵۷۴
۵- مستدرک الوسائل ج ۲ باب احسان ثواب

عامل تحکیم شخصیت بوده و به انسان عز و شرف و استقلال و ثبات می‌دهد و مجاهده در راه آن ماهه سر بلندی و افتخار و رمز بقا و جاودانگی ملل است چنانکه بیکارگی و سربار دیگران شدن موجب ذلت و خواری و عامل عقب ماندگی و در بزرگی ملل شمار می‌رود .

از اینرو در اخبار و روایات متعدد اسلامی از سربازی و افکندن مسئولیت خود به عهده‌ی دیگری شیی و تحذیر شدید بعمل آورده‌اند رسول گرامی اسلام (ص) میفرماید : " از رحمت خدا دور است کسی که بار زندگی شخصی خود را بر دوش مردم بیاورد ... " ۳

امام ششم حضرت صادی (ع) میفرماید : " خیر و خوبی در آن شخصی نیست که ملاحظه ندارد از راه حلال جمع مال نماید تا بدانوسله آبروی خود را محافظت کند پس خود را بسپردارد و ضلعی رخم نماید ... " ۸

مجاهده در راه خدا

هر چه از این قبیل روایات که از سربار

بودن شیی شدید بعمل آورده‌اند روایات و احادیث فراوانی داریم که مجاهده و کوشش در راه تحصیل زندگی و معاش حلال را همانند مجاهده و مبارزه در راه خدا معرفی کرده و شناساننده است .

علی (ع) میفرماید : کسی که در جستجوی روزی حلال به مسافتهای دور کوچ میکند همانند کسی است که در راه خدا جاهد میکند . . . ۹
امام صادق (ع) میفرماید : " اگر از راه علم یا گمان آگاه شوی که فردا از دنیا خواهی رفت باز اگر میخواهی که سربار جامعه و دیگران نباشی باز جستجوی روزی را ترک نکن . ۱۰

یکی از باران بازاری امام صادق (ع) به نام علی بن خنیس میگوید : ناچشم امام صادق به من افتاد که از بازار تأخیر کرده بودم فرمود : بسوی عزت و شرف خود حرکت نما . ۱۱

ماهه افتخار

شیخ مفید در کتاب اختصاص از علی (ع) نقل کرده است که از آن بزرگواری سؤال گردید : چه چیزی می‌توان افتخار و جاهات نمود ؟ در بقیه در صفحه ۱۱

۷- وسائل الشیعه ج ۱۲ حدیث ۱۰ باب ۶ از ابواب تجارت
۸- وسائل کتاب تجارت ج ۲ ص ۱۰۲
۹- القاضی فی طلب التزوگ الخلال کالمجاهد فی سبیل الله (مستدرک الوسائل ج ۲ حدیث ۲ باب تجارت)
۱۰- ان یقتل او یبکی او یذل الا امرک امری فی عید فلاتدعین التزوگ و ان اشتکت ان لا تنکح کلا فاقبل وسائل الشیعه ج ۱۲ حدیث ۵ مقدمات تجارت
۱۱- وسائل الشیعه ج ۱۲ باب ۱ مقدمات تجارت رأی ابو سعید الخدری (ع) وقد تأخرت عن السوق فقال انذ الی عزیق

و در حدیث دیگری می خوانیم: بولت اصلاح حوس و اعمال خود بگویند.

سپا چسب کسی هستند که بی واسطه خود زندگی سعادت بخشنند در حکومت او به خود دهند، نه آنها که با ظلم و ستمکاری دارند. و نه آنها که از ایمان و عمل صالح بگانه اند.

فی انصهدی " این آیه درباره سیدی (ع) نازل شده است "

در حالی که در این آیه میفرماید: **وَأَنْتُمْ** به عنوان **الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَحَبَلُوا الْقَالِبَاتِ** آنها که ایمان دارند و عمل صالح انجام می دهند " معرفی شده اند. بنابراین تعلق این

به افراد نیرو و زبونی که برابر ضعف ایمان از همه چیز حتی از سایه خود می ترسند. و نه افراد سست و بی حال و بنگاره ای که دست روی دست گذارده و در برابر مظالم محض زندگی و جامعه شان سکوت اختیار کرده و کمترین تلاش و کوششی در راه مبارزه با فساد ندارند. آری انتظار راستین این است.

اعلام جهانی بدون یک ایمان مستحکم که هرگونه ضعف و زبونی و ناتوانی را دور دارد، و بدون اعمال صالحی که راه را برای اصلاح جهان بگشاید. امکان پذیر نخواهد بود. و آنها که در انتظار چنین برنامه ای هستند، هم باید صلاح آگاهی و ایمان خود را بالا ببرند و هم نیز

سیدمان صدر اسلام با ساخت و درک این عمل صالح و دستورها و مانگه ها و دستهای عمل و سازندگی توانستند در مدت کوتاه مثل امروزان علم و دانش و صنعت آرزو بر گردانند و توانستند در آن مصر بزرگ و خپل عراق بزم و صنعت در سرزمینهای اسلامی پایه گذاری نمایند و توسط پیشرفت های علمی و صنعتی و اختراعات صبت آنان گردد که در آرزو مردم اروپا و دیگر نقاط روی زمین محمول و ناساخته بود.

نقشه اسلام و حمایت از تولیدات کشاورزی و صنعتی

باسم فرمودند: یکی از سه چیز - مال و ثروت - خلال که اثر دستخبرج انسان بعمل آید - آداب و معرفت کامل - صنعت و حرفه ای که ناساخته برپسندی باشد. ^{۱۲}

XXXXXX

بسیار طبیعی و روشن است که انگلند ستوانب شخصی به دوش دیگران و برپار جامعه شد بسیار مورد تعلق و هرسه های معیشت است بلکه شامل کلیه بارمندهای زندگی اتم از علمی و صنعتی و تجارتی و غیره می شود.

۱۲- مستدرک الموائیل ج ۲ حدیث ۴ باب ۲ از ابواب مقدمات تجارت